

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Cap. II. Quod res divina & cœlestes aptè dißimilibus etiam signis
explicentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

divinum
lucet ex
paterna
habemus
providen-
tia.

lumen ipsius omnino lucere non posset; & idcirco paterne & pie providit nobis, ut ipsum lumen praeberet nobis, & coaptaret eis quae secundum nos sunt, rebus, & similitudinibus, & formis: & sic connaturaliter & proprie, hoc est secundum naturam nostram, & proprietatem eorum, quae naturae nostrae sunt, prae paratum, & coaptatum ostenderet nobis. Conformat se nostris, ut per nostra innotescat nobis, ut ea quae connaturalia sunt, & propria nobis, in demonstrationem proposita facilius intelligantur a nobis.

Quando & quomodo necessarii sunt imagines sensibiles ad contemplationem, & an deus contemplatio pura sine illis? diximus 1. p. q. 4. & 5.

Reliqua huius capituli primi documenta mystica in praedicta coincidunt, & de omnibus videatur Resolutio 38. & 44. & 82.

CAPVT II.

Quod pulchre divina, & caelestia etiam per dissimilia symbola manifestantur.

IN hoc capite docet S. D. Scripturam sacram rebus etiam vilibus representare caelestia, non solum propter imbecillitatem nostram, sed ut sacris aenigmatibus recondant arcanam veritatem.

Duplex
est modus
Manifestationis
mysticae.

Item duplicem esse modum mysticae manifestationis: unum per similes imagines sacram figuratum; alterum per omnimodam dissimilitudinem. Aliquando DEUM elucidant ut verbum, mentem, substantiam, sapientiam, existentiam, lucem, & vitam, quae quidem similitudines magis congruae sunt quam materiales figurae. Aliquando vero dissimilibus elucidationibus celebratur, dum invisibilem, infinitum, incomprehensibilem vocant, ex quibus non quid est, sed quid non est significatur: hoc autem magis ipsi proprium est.

Absonas etiam similitudines magis mentem elevare ne imaginibus inhærendo acquiescamus: cum in nobilioribus formis errent aliqui putantes naturas caelestes vires quosdam mites, fulgore decoros &c.

Ex omnibus autem aliquid boni colligendum esse. Nam vis irascibilis quae est in animalibus, quando tribuitur Angelis significat masculinam eorum rationem, immutabilemque statum in deiformibus istis immobilibusque sedibus firmatum. Vis concupiscibilis divinum amorem. Similiter explicanda est in eis ira, impotentia, irrationalitas &c.

DEUM denominari in scripturis aliquando à summis rebus, ut appellando solem iustitiae, stellam matutinam; aliquando à rebus mediis ut ignem, aquam, ventum &c. aliquando ab infimis ut lapidem, leonem, vermem &c.

D. Thom.
in summa

Hoc caput citans D. Thom. in summa Theologiae dicit 1. p. q. 1.3. a. 3. ideo nomen boni, sapientis &c. verius removeri à DEO, quam praedicari: quia id quod significatur, non convenit DEO eo modo, quo nomen significatur, sed excellentiori modo. Et ar. 12. ideo af-

firmationes esse DEO incompatas, seu inconvenientes, quia nullum nomen ei convenit secundum modum significandi: Et q. 54. a. 3. quod Dionysius dividet Angelos in substantiam, virtutem, & operationem, quia aliud in eis est substantia, aliud virtus, aliud operatio. Illud etiam citat 1. Sent. dist. 4. q. 2. a. 1. & d. 2. q. 1. a. 1. & 2. & d. 34. q. 3. a. 1. & q. def. de pot. q. 3. a. 4. & q. 7. a. 5. & q. 9. a. 7.

Item 1.
Sent. dist.
4. q. 2. a.
1. & 4.

Documentum 5.

Valde artificialiter Theologia poetici sacri formationibus in non figuratis intellectibus visa est: nostrum animum revelans, & ipsi propria, & connaturali reductione providens: & ad ipsum reformans analogicas sanctas Scripturas.

Exp. Hug. Ac si diceret propterea ipsae formationes caelestium ordinum in sacro eloquio diligenter inspicendae sunt, ut nostrum animum ad invisibilem cognitionem per haec visibilia & nota revelarent, id est, illuminarent &c. ut nuda & aperta facie caelestia contempleretur: & ipsi animo propria, & connaturali reductione providens, ut videlicet reducatur ad invisibilia cognoscenda instructus per ea, quae connaturalia & propria illi sunt: & ad ipsum animum reformans, vel coaptans, sive temperans sacras Scripturas analogicas: ut prius nostra nobis conformata ad nos descenderent: & postea ad superiora reducendo illuminatos subleventur.

Nota quod in figuratis & imaginariis representationibus rerum spiritualium accommodat se DEUS capui nostro: secus ergo esset cum supra nostrum modum humanum elevamur. Videatur Resolutio 37.

Documentum 6.

Duplex est sanctae manifestationis modus: unus quidem quasi consequens propter similes provenientium sacram figurarum imagines: alter vero propter dissimiles formarum facturas in omnino in consequens, & indecorum conformatus.

Itaque colendam superessentialis divinitatis beatitudinem manifestativorum eloquiorum mystica traditiones: aliquando quidem ut rationem, & intellectum, & essentiam laudent &c. aliquando vero dissimilibus manifestationibus ab ipsis eloquiis supermundane laudatur, eam invisibilem, & infinitam, & incomprehensam vocantibus: & quae, ex quibus non quid est, sed quid non est, significatur. Hoc enim ut existimo, potentius est in ipsa. Quoniam quidem, ut occulta & sacerdotalis traditio subintroducitur: hoc quidem non esse secundum quid eorum, quae sunt, eam vere dicimus. Ignoramus autem superessentialem ipsum & invisibilem, & ineffabilem infinitatem.

Exp. Hug. Sanctae manifestationis, quae fit per Scripturas, duplex est modus: unus quasi consequens, id est, conveniens & decens: in quo signa signatam veritatem per consimilem proprietatem sequantur &c. Alter modus est conformatus in omnino inconsequens, id est, discrepans & inconveniens &c. Quia igitur duplex est modus manifestationis in sacro eloquio: alter per similia signa; alter per dissimilia formatus: atque etiam divinae naturae maiestatem

Doctrina
Hugonis
super haec

ipsa sacra eloquia aliquando per similes, aliquando per dissimiles formationes repræsentant *supermundane*, id est, mystice & spiritua-liter. Quando enim per pulchras formas laudatur, secundum speciem hujus mundi laudatur, id est, dicitur secundum aliquid, quod est ipsum per quod laudatur. Quando vero per dissimiles, & à se alienas formationes laudatur, *supermundane* laudatur quoniam nec idem esse dicitur, nec secundum id, sed supra id totum aliud, per quod laudatur, &c.

Hoc enim ut existimo potentius est missa. Hoc videlicet ex quo non quid est, sed quid non est significatur, potentius, id est, efficacius est & magis proprium & expressum in ipsa: quoniam qui dicit quod non est, dicit quod aliquomodo potest intelligi: qui autem dicit quid est, dicit quod nullo modo potest comprehendere &c.

Triplex est oculus. Est autem triplex oculus, oculus carnis, oculus rationis, oculus contemplationis. Oculus carnis apertus est, oculus rationis lippus, oculus contemplationis clausus & cæcus. Oculo carnis videtur mundus, oculo rationis animus, oculo contemplationis DEUS. Oculus carnis videt homo quæ sunt extra se; oculo rationis quæ sunt intra se, & supra se. Ergo DEUS, quod est, incognitabilis est, sed hominum & humanæ rationi, quæ non percipit nisi quod novit, vel secundum id quod novit, quod est in se, vel extra se. Qui autem spiritum DEI in se habent & DEUM habent, hi DEUM vident: quia oculum illuminatum habent, quo DEUS videri potest, &c.

Cognitio Dei magis per negationes quam affirmationes acquiritur. Nota magis propriam esse cognitionem DEI per negationes quam per affirmationes, quia saltem intelligitur quid non sit. Triplex oculus est in homine, carnis, rationis, & contemplationis, & iste cæcus est, nisi à DEO illuminetur. Videatur Resolut. 10. & 41.

Documentum 7.

Oportet etiam intelligere concupiscentiam desiderium esse, tendens ad illam puram, & sublimissimam claritatem, & ad invisibilem, & formissimam pulchritudinem æternam, veram, & invisibilem societatis. Et veluti potentiam suscipit quidem in sufficientia, & in convertibilitate: & à nulla affligitur virtute per inconfusum, & immutabilem divinæ pulchritudinis amorem, & universalem revocationem in id, quod vere est appetendum.

Exp. Hug. Hic per concupiscentiam amorem divinum intelligere oportet, & desiderium immaterialitatis & divinitatis supra rationem: quia plus amari potest quam investigari vel intelligi &c. cujus amor & castus est, quoniam corruptionem amanti non ingeri; & impassibilis, quoniam suaviter reficiens desiderantem non affligit. Quæ videlicet pulchritudo formifica dicitur, quoniam sibi conformat conversos ad se ut pulchri fiant, amantes pulchritudinem veram, non sicut in carne, & secundum carnem: ubi amator pulchritudinis turpis esse potest. Illic autem qui amat possidet, & asse incipit, qui habere diligit. Talem ergo amorem & tale desiderium in concupiscentia spiritualium ac divi-

Cur pulchritudo formifica dicatur.

norum intelligere oportet &c. idcirco excipit, sive accipit in sua sufficientia, & convertibilitate ad DEUM, quali potentiam quandam sive excellentiam, & firmitatem, ut affligi omnino non possit ab aliqua contraria virtute, vel violentia, vel fortitudine. Nullus enim lædi potest, vel affligi nisi in eo, quod diligit: & propterea qui illum solum diligit, quod auferri non potest, lædi omnino non potest &c. & hoc quidem ei confertur per inconfusum & immutabilem divinæ pulchritudinis amorem, & universalem revocationem in id, quod vere est appetendum.

Quia enim in illis amor DEI inconfusus est, seu impermixtus, & purus: idcirco desiderium eorum ad diversa non scinditur. Et quia immutabilis est, ab eodem non flequitur. Et quia universaliter revocatur, & colliguntur in id, quod vere est appetendum, nulla exteriori violentia turbatur.

Nota DEUM plus amari posse quam cognosci: & qui DEUM amat DEUM habere in se.

Unde quia DEUM amat à nullo potest lædi, vel affligi.

Quod tamen intelligitur de amore inconfuso, seu impermixto. Videatur Resol. 10. & 76.

CAPVT III.

Quid est Hierarchia, & quæ per Hierarchiam utilitas.

Docet S. D. Perfectionem Hierarchiæ consistere in DEI imitatione, & cooperatione. Functionesque ejus esse expiare, illuminare, perficere.

Qui purgantur puros debere effici: qui illuminantur divino lumine repleri ad contemplativum statum, & virtutem evadendo; qui perficiuntur ab imperfectione transitos perfectivæ scientiæ participes existere.

Denique quales debeant esse expiatores, illuminatores, & perfectores.

Circa prædicta dicit D. Th. 1. p. 2. 106. a. 2. quod secundum modum illuminationis accipiendi sit purgatio, & perfectio. Et q. 108. a. 1. Hierarchias Angelorum non distingui quantum ad cognitionem DEI, sed quantum ad rationes rerum creaturarum, & a. 2. ordinem ut comprehendit diversos gradus constituere Hierarchiam, non tamen quatenus ordo est gradus unus, & in supplem. 3. p. q. 37. a. 1. nihil esse divinius quam esse DEI cooperatorem, & q. 72. a. 1. inde probat sanctos cognoscere orationes nostras in cælo.

Et in 2. dist. 9. q. 1. a. 1. probat definitionem Hierarchiæ traditam hic à S. D. esse optimam. D. Th. Et ar. 2. quo modo unus Angelus alium purget. Videatur etiam dist. 10. a. 1. & 2. & q. disp. de est pot. q. 2. art. 3. & de Malo q. 7. art. 3. & de verit. q. 9. art. 3.

Documentum 8.

Est enim unicuique hierarchiam sortientium perfectio: hoc est secundum analogiam in DEI imitationem ascendere, & omnium divinum (ut eloquia aiunt) DEI cooperatorem fieri, & ostendere divinam in se ipso actionem: secundum quod possibile est relictum.

Exp.

adit in nobis per se ipsum quam imitationem Dei.

Sententia D. Th.

Sententia Magistri sententiarum.